

За разлика от вас аз чистосърдечно си признавам, че съм абсолютен егоист. Аз съм самонадеян, самовлюбен, самозадоволяващ се, самооблагодетелстващ се, дори самоосъждащ се по някакъв трогателен начин. Накратко, присъщи са ми всички качества със “само-” без саможертва. При все това доста често се сблъсквам с една природна сила, която разклаща из основи абсолютизма ми егоцентризм. Понякога тя преминава през мен като торнадо и оставя след себе си само развалини. Нещо като Боб.

Да вземем например странните събития от онази нощ, когато заведох Боб в бар “Чосър”.

Това си беше квартална кръчма, прозаична както и да я погледнеш, освен името. По стените имаше стари плакати на рокаджийски банди, сервираха евтина наливна бира, а джубокът беше зареден с песни на Джим Морисън и Ела Фицджералд. Типичен бар, в който отиваш да пиеш, когато не ти се обуват нови обувки.

– Какъв колорит – възкликна Боб, когато влязохме.

– Обикновена кръчма.

– О, не, това е нещо много повече, Виктор. Никоя кръчма не е “обикновена”. Всяка от тях е като езерце във великата африканска савана, където всички животни, големи и малки, се събират около бистрата синя вода да си починат и да се освежат.

– Май нямаш навик да ходиш по барове.

– Огледай се. Не виждаш ли как природният кръговрат тече пред очите ти?

Огледах се, но не видях нищо интересно. Четири студентчета се кисаха на нещо в едно от сепаретата. Мъж и жена, които явно не си подхождаха, се караха на бара. Един старец с халба бира се жалваше пред друг свой набор, който не проявяваше интерес към друго освен към уискито си. Обичайна делнична вечер в “Чосър”.

Седнахме до прозореца. Махнах на сервитьорката, поръчах си коктейл “Морски бриз” и погледнах Боб.

– “Джим Бийм” с лед и безалкохолно.

Можеше да се очаква, поне второто. На пръв поглед Боб не изглеждаше да държи много на пиене. Беше нисък и закръгленичък, с големи очила, които постоянно се плъзгаха по носа му и му придаваха вид на зубрач. Дори с наболата брада в стил Фред Флинтстоун в него имаше нещо безполово. Жените, които оглеждаха бара за мъже, просто го пропускаха. Спираха погледа си върху лигави хиени от Южно Джърси, върху дървници от Южна Филаделфия, върху стари павиани със скъпи прически, дори върху празни столове, но никога върху Боб. Той им беше по-безинтересен от мебелите. Този тип мъже им е познат – човечец, който си изкарва прехраната с работа, нищо не зависи от него, приема света такъв какъвто е, в събота вечер гледа телевизия, защото няма какво по-интересно да прави, човек с хоби. И в известен смисъл бяха прави. Тъй де, наистина се оказа, че има хоби.

– Като малък ходех за риба – изтърси Боб, след като ми обясни какво прави след работа. – Ловях жълт костур на бодливки. При това състояние на Скайлкил обаче това е невъзможно тук. Затова напоследък само се опитвам да помагам.

– Много често го казваш. Какво точно имаш предвид? Като доброволец ли работиш?

– В известен смисъл.

– Общественополезен труд? Помощ за бездомниците?

Кризисен отряд?

– Различно. Помагам, където имат нужда.

– Добротворец на свободна практика, а?

– Да, може да се каже. Нещо такова. Ти вършиш ли много добри дела, Виктор?

– Съзнателно, не.

– Ами несъзнателно?  
– Адвокат съм, представям клиентите си и се старая да си върша добре работата. Ако покрай това сторя някоя добрина, нямам нищо против.  
– Нещо като делото за убийство, по което работиш сега. Наострих уши.  
– Да.  
– Леко кървава история, а?  
– Точно по твоята част.  
Той плесна с ръце и се засмя. Смехът му бе като автомобилна аларма: когато започне, не знаеш колко ще продължи, но след известно време ти се прииска да удушиш някого.  
– Прав си – каза, след като сирената позатихна. – Не съм от ония, дето пицят от една капка кръв. А понякога, както добре знаеш, е доста повече от една капка. Мислиш ли обаче, че ще е добре клиентът ти да излезе на свобода?  
– Честно ли какво мисля? Не. Не го харесвам и изобщо не му вярвам.  
– Но въпреки това го защитаваши.  
– Плаща си.  
– Доста комерсиално мислене.  
– Може ли да има друго?  
– Разбира се, че има. Много по-добро. Чакай да ти покажа. Гледай внимателно. Виждаш ли мъжа и жената на бара?  
– Ония, дето се карат ли?  
– Браво, Виктор, впечатлен съм. Така, спорът им се разгорещи и мъжът ядосано отиде в тоалетната. От известно време са заедно, но сега са на кръстопът. Нали знаеш този момент, до който стига всяка връзка? Когато трябва да решат дали да се разделят или да се оженят. Сега те са на този етап.  
– Откъде знаеш?

– Наблюдавам, слушам. Установил съм, че хората са много прозрачни. Тя е ядосана и почти е допила бирата си. – Боб изгълта уискито си и шумно остави чашата на масата. – Чакай тук, отивам да я почерпя.  
Понечих да отбележа, че това може би не е най-добрият момент да сваля мацката, но той вече бе станал и отиваше към бара. Докато беше с гръб към мен, с една салфетка взех чашата му, изсипах лимончето и леда в моята, вече празна, и я прибрах в найлоновото пликче, което носех за целта. Внимателно го пяхнах в джоба на самото си.  
Боб се облегна на бара през няколко стола от жената, погледна я веднъж, втори път, след което извика бармана и поръча. Човекът му наля уиски с лед и занесе на жената нова бира.  
Тя изненадано вдигна глава, погледна Боб и кимна. Той се усмихна, примъкна се до нея и заговори.  
Не чувах какво казва, говореше тихо, но явно имаше ефект. Жената слушаше, кимаше, по едно време дори се усмихна. Беше дребничка брюнетка със слабо лице, явно не от ония, които често приемат напитки от непознати. Изглеждаше едновременно поласкана и неспокойна. Боб се наведе към нея. Зад очилата очите му я хипнотизираха. Жената ставаше все по-благоклонна към него. Поотпусна се, започна да се усмихва повече, дори по едно време се засмя с глас, за момент постави ръка върху неговата.  
“Мамка му - помислих си - тоя негодник ще извади късмет.” На Боб щеше да му се отвори парашутът. В кварталната ми кръчма. На Боб. Идеше ми да го удуша, честна дума, идеше ми да го стискам за гушата, докато очите му изхвъркнат. Жената пак каза нещо и той прихна с гадния си смях.  
Още се смееше, когато приятелят ѝ се върна.  
Както вече споменах, мъжът и жената изобщо не си подхождаха, изглеждаха почти смешно. Тя беше

дребничка, слабичка, безлична; той – едър, як като мечок. Излезе от тоалетната вече ядосан от спора преди това, а сега, щом видя дребосъка до гаджето си, направо побесня. – Какъв си ти, бе? – изрева мъжagата. Боб го погледна, без ни най-малко да се смути. Усмихна се и му подаде ръка: – Казвам се Боб. – Я се чупи. – Успокой се, Дони – намеси се жената. – Само си приказвахме. Това беше моментът, когато Боб трябваше да се оттегли, да се извини. Това бе моментът, в който трябваше да осъзнае, че е нарушил правилата на мъжете в баровете, и да остави двамата да се разбират сами. Обаче той не го направи. Напротив, пристъпи към мъжagата и каза: – Би ли ни извинил за момент, Дони – наблюдайки върху името, сякаш беше обидна дума. – Със Санди водим личен разговор. – Със Санди? Личен? Не ми се вярва. – Доналд, престани веднага – сопна се жената. – Това е смешно. Той просто ме почерпи едно питие. – Млъкни и ме остави да се оправя с тоя мухльо. – Така не се говори с дама – бодро поде Боб. – Всъщност мисля, че ще е най-добре за всички, ако просто се пръждосаш и ни оставиш на мира. – Така ли мислиш? – Да. Той се усмихваше и това беше още по-дразнещо, защото не изглеждаше плах или неуверен. Другият мъж пристъпи към него. Санди изпищя: – Доналд, недей. Гаджето й вдигна юмрук.

Надигнах се, готов да направя всичко възможно, за да спра кръвопролитие. Мъжagата несъмнено щеше да направи Боб на кайма. Щяхме да го остъргваме от стената. В този момент обаче Боб се наведе, рязко се изправи и фрасна с лакът Дони в лицето, чу се глух удар като от бухалка в разгара на бейзболен мач. За миг сякаш времето спря, всички в бара застинаха в очакване на нещо ужасно. Дони изкрещя, залитна и падна, поваляйки един стол, хвана се с две ръце за носа и през пръстите му рухна кръв. Боб протегна ръката си към Санди. Тя го удари през пръстите, коленичи до Дони и вдигна главата му в скута си. – Миличък. Дони? Добре ли си, Дони? Миличък? Кажй нещо, моля те. – Носът ми – изстена приятелят й. – Счупи ми носа. Боб гледаше спокойно. Барманът посегна да го хване за рамото, но той го отблъсна. Отдалечи се, намигна ми и излезе, изчезна, преди някой да успее да го спре. С бармана изтичахме след него. Огледахме улиците, които се виждаха от ъгъла: “Ломбард”, после Двайсета. Нищо, празни, нито следа от Боб. – Кой беше тоя, мамка му? – попита барманът. – Боб. Влязохме. Дони още седеше на пода и притискаше носа си, бялата му риза бе опръскана с кръв. Санди го прегръщаше, галеше го, утешаваше го. Един от по-старите клиенти се надвеси над него: – Я дай да видя? Той свали ръката си. Носът му беше безформено кърваво парче месо. – Счупен е – със задоволство отбеляза старчokът. – Счупен, счупен, счупен. Няма съмнение. Много такива съм виждал.

На няколко пресечки има болница. Трябва да отидеш да ти го оправят.

Помогна му да се изправи и го изпрати до вратата.

Изблъска ни, когато се опитахме да помогнем, и заедно с жената бавно поведе пострадалия към ярките светлини на спешното отделение.

Платих сметката, напразно претърсих околността, накрая се отказах и се прибрах вкъщи. Боб ме чакаше пред сградата. Стоеше облегнат на стената, със скръстени ръце и изглеждаше безкрайно доволен от себе си.

– Луд ли си? – попитах го.

– Направих на Дони най-голямата услуга в живота му.

– Не искаше ли да свалиш Санди.

– Моля ти се, предпочитам малко повече месце по кокалите.

– Значи е било само сцена?

– Връзката им беше в застой, имаше нужда от малко съживяване. След години, когато празнуват годишнината от сватбата си, заобиколени от деца, ще си спомнят за най-важния ден в живота си, деня, когато са се обрекли един на друг. Деня, в който той се би за нея; деня, в който тя му се притече на помощ.

– Предизвика го и после му счупи носа.

– Опитах се да им помогна.

– Да, но счупи носа му.

– Е, признавам, че не беше част от плана. Нещастен случай, стават такива неща, Виктор. Понякога и при най-добри намерения се получават грешки. Най-често обаче са за добро. Помисли си за Дони и новия му нос. Така лицето му ще стане по-изразително, не смяташ ли? Ще му придаде характер, какъвто винаги му е липсвал.

– Какво ти дава право да постъпваш така?

– Всички пътуваме в един влак. Не можем да не си помагаме.

– Значи ти се намесваш, независимо дали другите искат.

– Върша си работата.

– Ти си луд – заключих аз.

– От луд по-луд.